

AKILCI İLAÇ KULLANIMI

ECZ. BETÜL TAN
YILDIZELİ DEVLET HASTANESİ

AKILCI İLAÇ KULLANIMI NEDİR? (AİK)

- ✓Akılcı İlaç Kullanımı tanımı ilk defa 1985 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılmıştır.
- ✓Kişilerin klinik bulgularına ve bireysel özelliklerine göre ,
 - *Uygun ilacı
 - *Uygun süre ve dozda
 - *En düşük fiyata ve kolayca sağlayabilmeleridir.

AMAÇ

- ✓Sağlık hizmeti kalitesini artırmak
- ✓Tedavi maliyetlerini azaltmak
- ✓Bilinçsiz ilaç tüketimini engellemek

AKILCI İLAÇ KULLANIMI İLKELERİ

- 1.ETKİNLİK: İlaç istenilen etkileri gösterebilir olmalıdır.
- 2.GÜVENLİLİK:İlaçların istenmeyen etkileri kabul edilebilir olmalıdır.
- 3.UYGUNLUK:İlaç kolayca kullanılabilir formda olmalıdır.
- 4.TEDAVİ MAALİYETİ:Tedavinin maliyeti düşük olmalıdır.

AKILCI İLAÇ KULLANIMINDA SORUMLULUK SAHİBİ TARAFLAR

- ✓ Hekim
- ✓ Eczacı
- ✓ Hemşire
- ✓ Diğer sağlık personeli
- ✓ **Hasta/ hasta yakını**
- ✓ Üretici
- ✓ Düzenleyici Otorite
- ✓ Diğer (Medya, Akademi vb.)

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI (AOİK)

- ✓Çoklu ilaç kullanımı
- ✓İlaçların gereksiz ve aşırı kullanımı
- ✓Klinik rehberlere uyumsuz tedavi seçimi
- ✓Piyasaya yeni çıkan ilaçların uygunsuz tercihi
- ✓İlaç kullanımında özensiz davranılması(uygulama yolu, süre, doz..)
- ✓Uygunsuz kişisel tedavilere başvurulması

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI (AOİK)

- ✓ Gereksiz yere antibiyotik tüketimi
- ✓ Gereksiz yere enjeksiyon önerilmesi
- ✓ Gereksiz ve uygunsuz vitamin kullanımı
- ✓ Bilinçsiz gıda takviyesi ve bitkisel ürünlerin kullanımı
- ✓ İlaç-ilaç etkileşimleri ve besin-ilaç etkileşimlerinin ihmal edilmesi

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI ÖRNEKLERİ

- ✓Çocuk ishallerinde antibiyotik tedavisi
- ✓Fonksiyonel kabızlıkta laksatif alışkanlığı
- ✓Soğuk algınlığı v.b. viral enfeksiyonlarda antibiyotik kullanımı
- ✓Astımda uzun etki süreli β 2-reseptör agonistlerinin uygun olmayan biçimde kullanımı

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI ÖRNEKLERİ

- ✓Yeni çıkan ilaçların gelişigüzel kullanımı
- ✓Her türlü dispepsi durumunda proton pompası inhibitörleri ve/veya H2-reseptör blokörlerinin kullanımı
- ✓Peptik ülserde proton pompası inhibitörleri ve H2-reseptör blokörlerinin birlikte kullanılması

AKILCI OLMAYAN İLAÇ KULLANIMI ÖRNEKLERİ

- ✓Esansiyel hipertansiyonda tek ilaçla tedavi denenmeden 2, 3 hatta 4 ilaçla uzun süreli tedavi
- ✓Gereksiz aşılama (Ör; 65 yaşın altındaki sağlıklı erişkinlerde grip aşısı)
- ✓Analjeziklerin suistimali (Ör; bir reçetede birden fazla NSAII'ın bulunması)
- ✓Vitamin suistimali (antibiyotik ile veya gribal durumlarda alma alışkanlığı)

TANI VE TEDAVİ SÜRESİNCE AKILCI İLAÇ KULLANIMI

- ✓ Hastanın sorununun tanımlanması,
- ✓ Hekim tarafından doğru tanının konulması,
- ✓ İlaçlı veya ilaçsız, etkili ve güvenilir tedavinin tanımlanması,
- ✓ Tedavinin gerçekleştirilirliğinin ve maliyetinin değerlendirilmesi,
- ✓ Tedavinin başarısı ve hastanın uyuncunun değerlendirilmesi,

TANI VE TEDAVİ SÜRESİNCE AKILCI İLAÇ KULLANIMI

- ✓Eğer ilaçla tedavi uygulanacaksa uygun ilaçların seçimi,
- ✓Çoklu ilaç kullanımlarında etkileşimlerin öngörülmesi,
- ✓Her bir ilaç için uygun dozun ve uygulama süresinin belirlenmesi ve uygun reçetenin yazılması gerekmektedir.
- ✓Bu aşamada güncel tanı ve tedavi kılavuzları esas alınmalıdır.
- ✓Hasta ve hasta yakını tedavi hakkında bilgilendirilmelidir.

İLAÇ KULLANIMI

- ✓Doğru uygulama
- ✓Aç/tok kullanım
- ✓Kullanım süresi
- ✓Kullanım zamanı
- ✓Doz değişikliği

İLAÇ KULLANIMI

✓ Her ilacın farmasötik dozaj şekli ve kullanım yolu aynı değildir.

✓ Aşağıda belirtilen hususlara özen gösterilmesi gerekmektedir.

*Kırma

*Çiğneme

*Suda veya başka sıvıda çözme

İLAÇ KULLANIMI

✓ Uygun şekilde kullanılmayan ilaçlarda:

- *Etkinlik azalabilir.
- *İstenmeyen bozunma ürünleri oluşabilir.
- *Zehirlenme meydana gelebilir.
- *Yan etki görülme sıklığı veya şiddeti artabilir.

ÜLKEMİZDE

Akılcı İlaç Kullanımına ilişkin faaliyetlerin derlenmesi, toplanması ve ülkenin ihtiyaçlarına, önceliklerine ve kaynaklarına uygun stratejik planlar haline getirilmesi için geniş kapsamlı ulusal politikalar belirlemek ve hayata geçirebilmek amacıyla 12 Ekim 2010 tarihinde **İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü, Farmakoekonomi Daire Başkanlığı bünyesinde;**

“**Akılcı İlaç Kullanımı Şube Müdürlüğü** kurulmuştur.

TEŞEKKÜRLER..